

Welkomstdienst kinderen Tsjernobyl-project,

- Schildwolde, 15 november 2015
- Kees van Dusseldorp
- mmv de Woudklank

Liturgie:

votum en groet

Ps.150

welkom kinderen

Opw.488 *Heer ik kom tot U*

gebed

lezen: zondag 34

Mat.13:44-46

Openb.2:1-7

Opw.544 *Meer dan ooit*

preek: 'Liefde zoekt liefde'

Sela: *Ik zal er zijn*

geloofsbelijdenis

Ps.138:1,4

gebed

collecte

Gz.161:1,4 *Heer u bent mijn leven*

zegen

Gemeente van Christus,

‘Vereer naast mij geen andere goden!’ Zo klinkt het eerste gebod van de wet van God. In veel oren klinkt dat als een hard en radicaal gebod. Zeker als je de uitleg van de catechismus erbij hoort: de enige ware God kennen, alleen Hem vertrouwen, je alleen aan Hem onderwerpen, alles van Hem alleen verwachten en alles ervoor over hebben om zijn wil te doen. Dat klinkt extreem. En daarom eng. Want een extremist is in onze wereld hetzelfde als een terrorist. Zijn christenen dat ook?

Het wordt van alle kanten gezegd. Mensen die geloven dat er één God bestaat, dat er één waarheid is en dat je moet gehoorzamen, ook als je het niet begrijpt, dat zijn mensen waarvoor je moet oppassen. Want het zijn mensen die zo overtuigd zijn van hun gelijk, dat ze een ander geen ruimte geven. Een goed gesprek is lastig, omdat er geen nuances bestaan in hun opvattingen. Het is de cultuur vandaag in Nederland: overtuigde gelovigen zijn gevaarlijk.

Zulke vragen leven ook bij christenen. Je weet toch nooit helemaal zeker of het wel klopt wat er in de Bijbel staat? Wat moet je van al die mensen denken die uit volle overtuiging heel andere keuzes maken? Kun je je wel binden aan één geloof, aan één Heer, aan één kerk? En als je dat voor jezelf al kunt, mag je dat dan ook van een ander vragen? Maar je laat een ander toch liever in zijn of haar waarde?

‘Vereer naast mij geen andere goden!’ Vind je dat dat autoritair klinkt? Exclusief? Een beetje bedreigend misschien zelfs? Dan heeft dat waarschijnlijk te maken met het feit dat je niet goed gezien hebt, wie dit tegen je zegt. Heb je de toonsoort van deze leefregel wel goed opgepikt?

Stel je voor. Je staat daar bij de berg. Je hebt ongelooflijke dingen meegemaakt. Op indrukwekkende wijze heeft God jou en je familie bevrijd. Uit de macht van dictator Farao, die over lijken ging en jullie volk compleet uitbuitte. Volstrekt tegen de verwachting in heeft God jullie, ongeboefende slaven, aan de overwinning geholpen op de beruchte woestijnrovers van Amalek. Op bijzondere wijze heeft God gezorgd voor water in de woestijn, voor brood uit de hemel en voor een lekker stukje kwartelvlees bij het avondeten. In zijn trouw geeft Hij dat elke dag weer. Vanwege voor ons onbegrijpelijke redenen zegt God: lief Israel, ik verbind mij aan jou. Je bent mijn volk. Ik ben jouw God. Ik heb bijzondere plannen met je. Die uiteindelijk heel de wereld tot zegen zullen zijn. Je vrijheid en je eten, je toekomst en je waarde: Ik heb voor jou gekozen. Ik heb mijn hart geopend. Ik zoek jouw hart. ‘Vereer dan naast mij geen andere goden’. Zo klonk dat eerste gebod de allereerste keer in de oren van Israel.

Hoor je het? Het is geen autoritair gebod dat je leven afknijpt. Het is een bewogen oproep om te kiezen voor je vrijheid en je toekomst. Het is geen exclusieve claim op alles wat je hebt en wat je bent. Het is een genadig opening naar het enige leven dat niet alleen waardevol is voor vandaag, maar voor altijd.

Ik zou vanmiddag het eerste gebod willen samenvatten onder het thema:

Liefde zoekt liefde.

Dat is voor ons een keuze, een strijd en een zegen.

Liefde zoekt liefde. Dat is voor ons een keuze.

Toen ik bijna dertig jaar geleden openbare geloofsbelijdenis deed, werd ik gefeliciteerd door een oudere broeder. En hij zei tegen mij: 'gefeliciteerd met je keuze voor God!' Dat was toen voor mij een nieuw woord. Zo had ik er nog niet tegenaan gekeken. De volgende die mij feliciteerde was een oudere zuster. Ze had dat blijkbaar gehoord en ze zei een beetje pinnig: 'gefeliciteerd met Gods keuze voor jou!' Pas later snapte ik wat zij bedoelde: wij mensen komen pas tot geloof als God dat geloof geeft. Geloven is niet mijn keuze, waar ik trots op zou kunnen zijn. Geloven is niet meer dan gehoor geven aan het woord van God. En zelfs dat is iets van je niet van jezelf doet, maar alleen omdat Gods Geest je daartoe brengt.

Dat klopt inderdaad. Zo staat het in de Bijbel. Dat aan onze keuzes de liefdeskeus van God voorafgaat. En dat je geloof niet kunt organiseren, maar alleen kunt ontvangen. En tegelijk is er ook die andere kant. Geloof in Jezus Christus is ook een bewuste keuze van een mens. Een opdracht zelfs. Want God heeft een mens verantwoordelijkheid gegeven en een daarbij behorende vrijheid.

Alleen het feit al dat God geboden geeft, maakt dat duidelijk. Als je een machine een commando geeft, dan doe je dat door op de juiste knopjes te drukken. De machine gaat vervolgens doen wat bij dat commando hoort. Volgens een technisch systeem van schakelingen krijgt jouw actie het bijbehorende effect.

Maar een mens is geen machine. Als je een mens een commando geeft, doe je een beroep op zijn verantwoordelijkheid. Gaat hij doen wat jij wilt, of niet? Je kunt hem verleiden of motiveren om naar je te luisteren. Maar hij houdt de mogelijkheid om 'nee' te zeggen. Daarom is zijn 'ja' een keuze. Hoe vrijer hij die keuze maakt, hoe overtuigender die is.

Als God aan zijn volk geboden geeft, dan zijn dat geen technische commando's die automatisch uitgevoerd worden. Nee, God doet daarmee een beroep op de verantwoordelijkheid van mensen. Echte verantwoordelijkheid. Met de daarbij behorende vrijheid.

'Vereer naast mij geen andere goden.' Je hebt de mogelijkheid om te zeggen: 'Nou, dat doe ik toch. Want ik die andere goden zien er veel leuker uit en beloven veel meer plezier op de korte termijn.'

'Vereer naast mij geen andere goden'. Je hebt de mogelijkheid om te zeggen: 'Ik vereer geen enkele god. Ook u niet. Want ik geloof niet dat ik bij u gelukkig word. Ik weet niet eens of u wel bestaat'.

'Vereer naast mij geen andere goden'. Je hebt de mogelijkheid om te zeggen: 'Ik denk er nog even over na, als u het niet erg vind. Ik ben niet helemaal overtuigd. Ik zeg geen 'nee', maar ook nog geen 'ja'. Ik kom er nog wel eens een keer bij u op terug.'

'Vereer naast mij geen andere goden'. Je hebt ook de mogelijkheid om te zeggen: 'Graag Heer! Ik zie wat u voor mij hebt gedaan. Ik hoor wat u tegen mij zegt. Ik zie wat voor ellende het vereren van afgoden met zich meebrengt. Heer, help me om alleen u te dienen!'

Voor veel christenen is dit nauwelijks een bewuste keuze. Als je in een christelijk gezin bent opgegroeid, christelijke onderwijs hebt gehad, dan komt er zeker een moment dat

je ook zelf verantwoordelijkheid neemt voor je geloof. Maar tegelijk kan dat gemakkelijk ook met enige vanzelfsprekendheid gebeuren. Het is een risico, dat de keuze voor God minder bewust wordt gemaakt. En daarmee blijft er ruimte om afstand te houden, voor lauwheid en gemakzucht, ruimte om jezelf te verstoppen.

Je hoort en ziet een dergelijke beslissing vaak veel duidelijker bij mensen die niet christelijk zijn opgevoed, maar in de loop van hun leven zich tot God hebben gekeerd. Bij mensen die door zendingswerk Jezus Christus leren kennen. Hun enthousiasme, hun afhankelijkheid, hun toewijding, hun liefde: het houdt ons een spiegel voor. Voor hen is het verschil tussen hun oude en hun nieuwe leven duidelijk. Ze zijn met volle overtuiging christen geworden. Dat houdt ons een spiegel voor.

Onder een volwassen geloof, ligt een bewuste keuze van de gelovige. Binnen het grote kader van Gods werk, heeft een mens een echte verantwoordelijkheid. Waar God een beroep op doet in zijn geboden. Hij spreekt je aan: 'Ik hou van je. Geef mij je hart.'

Hij mag het zeggen. Want Hij is mijn Schepper. Hij heeft mij bevrijd. Hij opent voor mij het leven en de eeuwigheid. Hij heeft zijn Zoon gegeven. Hij weet wat goed voor mij is. En Hij weet waar ik ongelukkig van ga worden. Zijn liefde zoekt mij liefde. Hij vraagt om een keuze.

Dat is ook mooi te horen in de twee kleine gelijkenissen die Jezus vertelt. Over het koninkrijk van God. Het hemels koninkrijk lijkt op een schat die in een akker verborgen is. Iemand vindt die schat en verbergt hem weer. Hij is zo blij, dat hij alles verkoopt wat hij heeft, om die akker-met-schat te kopen. Ook lijkt het hemels koninkrijk op een handelaar die mooie parels zoekt. Als hij een kostbare parel ontdekt, verkoopt hij alles wat hij heeft, om die ene parel te kopen.

In deze gelijkenissen draait het om hetzelfde: wat doe jij, als je de liefde van God hebt gezien? Welke keuze maak je dan? Als jij die schat, die parel hebt gezien, ben je vrij om te doen wat je wilt. Als je er geen werk van maakt, ben je erg dom bezig, maar oké, het staat je wel vrij. Zo legt Jezus de keuze heel nadrukkelijk bij ons neer: Als je Gods genade hebt gezien, wat doe je dan? Kies je ervoor om zelf voor die schat te gaan? Dan wordt je geloof een beslissing van jezelf. En zul je gemotiveerd je leven daarop inrichten. Zul je aan alle andere zaken minder belang hechten dan aan de parel van het hemelrijk.

Zo spreekt Jezus in het nieuwe verbond ons nog veel sterker aan op onze persoonlijke verantwoordelijkheid, dan in het oude verbond. De schat is nog verborgen. Zeker: God spreekt ons aan vanuit een lijdende en gekruisigde Christus. Maar zie je wel hoe sterk juist in Christus God zijn genade en liefde voor jou laat zien? Hij heeft zijn Zoon ervoor over om jou te redden! Dat is de parel. Daar begint het hemelrijk. Kies dan of je voor die parel gaat. Kies voor zijn liefde! Elke keer opnieuw. Ook als je christelijk bent opgegroeid. Laat je geloof een bewuste keuze zijn. Als je daar niet toe kan komen, spoor de weerstanden op. Als je allerlei vragen hebt, ga ermee aan het werk. En let vooral op Jezus Christus, Gods verborgen schat. Dan ben je rijk, wat het je ook kost.

Liefde zoekt liefde. Dat is voor ons een strijd.

‘Dit heb ik tegen u: u bent de eerste liefde kwijtgeraakt’. Dat is de aanklacht van Christus in de brief die Hij liet sturen aan de gemeente van Efeze. Ik vind het altijd een confronterende uitspraak: ‘u bent de eerste liefde kwijtgeraakt’. Kennelijk kan dat. Kennelijk is een enthousiaste en hartelijke keuze voor Jezus Christus aan slijtage onderhevig. Liefde kan wegzakken. Enthousiasme kan onder druk komen te staan. Trouw blijven aan je ja-woord kost soms strijd.

Een christen uit Indonesië zegt: ‘Ik heb moeite om rond te komen. Het kost me al mijn tijd en energie om elke dag weer iets te eten te krijgen. Maar ik wil elke dag ruimte maken om te bidden en bijbel te lezen.’

Een christen uit Egypte zegt: ‘Ik word aan alle kanten tegengewerkt omdat ik christen ben. Niet alleen de overheid, maar ook mijn burens pesten me. Ik vind het lastig om me steeds weer door de liefde voor God te laten sturen.’

Een ex-moslim in Nederland zegt: ‘Door mijn geloofskeuze ben ik mijn familie kwijtgeraakt. De overheid in Nederland heeft geen vertrouwen in mijn verhaal. En ook christenen zitten niet op mij te wachten. Toch wil ik de vrijheid van Jezus niet kwijten.’

Verhalen van het front. De liefde voor God is een strijd. Een strijd om Gods liefde te blijven zien en jezelf door liefde voor Hem te laten leiden. Een strijd om de afgoden te verwijderen en de focus op Jezus Christus te houden.

Volgens de Bijbel is het niet vreemd, dat geloven strijd oproept. Want de koning van deze wereld, de satan, raakt onderdanen kwijt als ze God gaan liefhebben. Daarom zet hij middelen in om mensen te binden. Goede en mooie dingen als welvaart, energie, sport, seksualiteit, waardering. Hij maakt het graag tot machten waaraan een mens verslaafd raakt. Belangrijke dingen als werk, zorg voor je gezin, inzet voor mensen in nood. Hij maakt het graag tot machten die andere taken onderdrukken. Mooie directe gevoelens van plezier, verlangens en genot. Hij maakt het graag tot machten die je directe keuzes bepalen, zodat je het zicht op de lange termijn kwijtraakt.

Wees niet verbaasd dat liefde voor God strijd kost. Dat ligt niet aan zijn liefde. Het zit in onze wereld, in ons leven en in onze persoon. Dat komt allemaal in beeld bij het eerste gebod. De strijd om bevrijd te worden en vrij te blijven van de machten die in de Bijbel afgoden worden genoemd. De strijd om de eerste liefde niet kwijt te raken. De strijd om vanuit die liefde te leven, zichtbaar in je houding naar mensen.

In de eerste gelijkenis zit de schat verborgen in een akker. Een nederige en verbergende akker. De man die de schat wil bezitten, zal die complete akker moeten kopen. De mens die het koninkrijk wil beërven, zal mee moeten gaan in het kruis van Christus. In de tweede gelijkenis verkoopt de man alles wat hij heeft voor die éne parel. Hij wordt straatarm en pas daarna schatrijk.

Liefde zoekt liefde. Wie in liefde tot God en mensen leeft, leeft in het hemelrijk. Het is een strijd om daarbij te blijven. Mag ik je vragen: waarin zit voor jou de strijd? De strijd om bij die eerste liefde te blijven? Dat hartelijke enthousiasme voor Jezus Christus? Misschien ken je je strijd. En heb je het er moeilijk genoeg mee. Laat Christus dan voor je vechten. Maar misschien heb je geen idee waar ik het over heb. Kijk dan eens bij jezelf: Verlang je naar die eerste liefde? Waardoor staat die onder druk? En leer dan bidden om de Geest van Christus.

Liefde zoekt liefde. Dat is voor ons een zegen.

‘Vereer naast mij geen andere goden’. Dat is een alles-of-niets verhaal. En zo wordt het in de catechismus ook uitlegd. Alleen God. Alles in God. Helemaal in God. Je wordt opgeroepen om Hem lief te hebben met heel je hart, je ziel, je verstand en al je krachten. Dan klinkt in je hart zomaar de stem die zegt: ‘Pas op, verlies jezelf niet. Wat is dat voor een God die alles van je vraagt? Is dat geen eisende liefde!’

Het is de reflex die je steeds ziet. Zodra God zegt: ‘doe dit niet’ of: ‘heb Mij lief’ dan begint het te borrelen. Dan fluistert die oude indringer: ‘Ja, ja, jullie mogen natuurlijk ook niets he? Geen enkele boom toch? Overal van afblijven, alles is van God. Maar je bent er zelf ook nog!’ En je denkt: ‘Inderdaad, ik mag toch zelf kiezen? Moet alles om deze ene God draaien? Ik wil ook een stukje van mijn leven voor mezelf houden.’

Maar weet je: God is liefde en vraagt jouw liefde. Dat verandert alles. Ook zijn geboden zijn uitdrukkingen van zijn liefde. Luister naar Jezus, die zegt: ‘Ik ben een verborgen schat, ik ben die parel die zich laat vinden. Ik ben de vervulling van je leven, van alles wat je bent en wat je hebt. Vergooi je niet aan andere goden, die je kapot maken. Houd geen dingen voor jezelf, want vroeg of laat sterft dat af. Ik dring me niet op. Jij moet kiezen. Ik ben de schat, die parel die voor jou van grote waarde is. Doe maar, kies maar, doe wat je wilt, al wil je me kruisigen, weggooien. En als je je wel aan mij verbindt, doe dat dan niet omdat het moet of omdat iedereen het zegt. Maar doe het omdat je zo blij bent dat je mij gevonden hebt!’

Het is geen eisende liefde, waarbij het God zou gaan om zichzelf. Het is gevende liefde, waarbij het hem gaat om ons. Als je de Heer zo leert kennen, dan vind je een echte schat, een kostbare parel. Dan geef je alles op om met Hem te leven. Niets of niemand wil je tussen jou en Hem laten komen.

Dan word je niet leeggezogen. Dan verlies je jezelf niet. Integendeel. Je komt tot bloei. Je krijgt vrede, vreugde en vrijheid, zelfs als het leven verschrikkelijk zwaar is. Je merkt dat alles wat je aan de Heer geeft, vruchtbaar wordt voor jezelf en voor anderen. In je liefde voor God leer je ook van mensen houden, leer je van de schepping houden, leer je van jezelf houden. Liefde voor God is een zegen voor alles en iedereen.

‘Vereer naast mij geen andere goden’. Achter dat gebod staat God die met zijn liefde jouw liefde zoekt. Het is een zegen als je daardoor de wijsheid en de kracht krijgt om te breken met afgoden, die je leven verstikken. Het is een zegen als je daardoor woede en haat, jalouzie en hebzicht kwijtraakt, ook al moet je daarvoor de strijd aangaan met jezelf. Het is een zegen als je je zekerheid en vertrouwen vindt in God. Dan wordt al het andere van ondergeschikt belang. Je raakt zijn liefde niet kwijt. Hoe je omstandigheden ook zijn.

Liefde zoekt liefde. Zo plaatst Gods gebod je voor Jezus Christus. Zo wijst het je de weg in deze wereld. Zo word je tot een zegen voor anderen. Gemotiveerd door de liefde van de Heer en vervuld met de liefde voor de Heer.

Amen